

Pomorskie w liczbach

2013-10-29

O przyrodzie województwa pomorskiego

Województwo pomorskie obejmuje obszar o powierzchni 18 310,34 km² z czego około 37 % zajmują grunty leśne. Liczba mieszkańców wynosi 2 290 070 osób (dane GUS, stan na 31.12.2012 r.).

Województwo pomorskie posiada wysokie, a zarazem specyficzne walory środowiska przyrodniczego. Wyjątkowe są tutaj przybrzeżne akweny Bałtyku - Zatoka Pucka oraz Zalew Wiślany. Znaczenie ponadregionalne mają także kompleksy leśne oraz gęsta sieć rzek i jezior na rozległych obszarach pojeziernych i w strefie pobrzeży. Obszary te determinując strukturę przyrodniczą Polski północnej, zostały uznane za międzynarodowe obszary węzłowe sieci ECONET. Rangę międzynarodowych korytarzy ekologicznych mają doliny rzeczne Wisły i Nogatu. Na wszystkich tych obszarach kluczowe zasoby przyrodnicze stały się też elementami europejskiej sieci Natura 2000.

Rzeki pojezierne wraz ze swymi dopływami tworzą tzw. kaszubski system hydrograficzny. Z centrum pojezierza spływają w kierunku Bałtyku (Wieprza, Słupia, Łupawa, Łeba, Reda), lub w kierunku Wisły (Radunia, Wierzyca, Wda i Brda). Z uwagi na duże spadki terenu mają one na wielu odcinkach charakter rzek górskich, płyną wartkim nurtem, tworząc malownicze przełomy. W części wschodniej województwa występuje deltowy układ hydrograficzny Wisły.

Jeziora tworzą skupiska o największej jeziorności w Polsce, łączna liczba jezior przekracza 18 tys. zbiorników, jednak rozmieszczenie ich nie jest równomierne. Liczebnie dominują jeziora niewielkie lub tzw. oczka (o powierzchni < 1 ha), tylko na Pojezierzu Kaszubskim takich oczek jest około 8,5 tysięcy. Takie ukształtowanie rzeźby terenu i sieci wodnej regionu ma znaczący wpływ na bogactwo siedlisk występujących na tym terenie, poczynając od jałowych piasków wydm nadmorskich, przez rozmaite typy torfów, gytii, gliny i piaski pojezierza, po żyzne czarne ziemie i mady żuławskie. To z kolei jest podstawą różnicowania szaty roślinnej województwa pomorskiego.

Łądowe zbiorowiska nieleśne to w szczególności wydmy nadmorskie ze specyficznymi zbiorowiskami, występującymi tylko wzdłuż brzegu morskiego. Najcenniejszym gatunkiem jest tam Inica wonna, a „flagowym” - mikołajek nadmorski - symbol ochrony nadmorskiej przyrody.

Na obszarze województwa pomorskiego przebiegają główne szlaki wędrowek ptaków w okresie wiosennej i jesiennej migracji. Przeloty te obejmują obszar niemal całego województwa. Jednak szczególne koncentracje w trakcie przelotów występują na wybrzeżu morskim, wzdłuż doliny Wisły i na obszarach pojeziernych. Dodatkowo występują tu obszary koncentracji ptaków wodno-błotnych, które w okolicach Zalewu Wiślanego, ujścia Wisły, Zatoki Puckiej i Jeziora Łebsko zatrzymują się w czasie wędrowki wielkimi stadami na odpoczynek i żerowanie. Miejsca gromadzenia się i bytowania dużej liczby ptaków nazywane są ostojami i stanowią jeden z ważniejszych elementów we współczesnych koncepcjach ochrony przyrody europejskiej, dając podstawę tworzenia europejskiej sieci NATURA 2000. Awifauna, wśród której znajdują się gatunki występujące na jedyńych w Polsce stanowiskach, jest wyróżnikiem przyrody Pomorza.